Betänkande EkUB 28/2026 rd─ RP 142/2026 rd

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (RP 142/2026 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- specialsakkunnig Stiina Löytömäki, arbets- och näringsministeriet
- byråchef Mika Kotala, Patent- och registerstyrelsen
- nämndens ordförande, hovrättsråd Katariina Sorvari, Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- marknadsdomstolen
- Finlands näringsliv rf
- Centralhandelskammaren
- Finska Patentombudsförening rf
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd ändras.

I propositionen föreslås det att den nuvarande tidsbundna auktorisationen av ombud för industriellt rättsskydd slopas och att auktorisationerna ska gälla tills vidare. Det föreslås också att den årliga tillsynsavgift på 250 euro som tas ut hos ombuden höjs till 300 euro. En auktorisation ska kunna återställas på ombudets begäran också i det fall att ombudet själv ursprungligen har begärt att auktorisationen ska dras in. I ärenden av sanktionskaraktär ska det förutsättas besvärstillstånd för att överklaga marknadsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen.

Godkänts
3.3

Det föreslås vidare att hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras till hänvisningar till lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft hösten 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med de föreslagna ändringarna i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd är att modernisera regleringen, göra den smidigare och minska den administrativa bördan. Ekonomiutskottet välkomnar propositionen och tillstyrker lagförslaget, men med en ändring av teknisk natur i 20 § om ändringssökande.

Ett ombud som auktoriserats enligt lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd har rätt att använda yrkesbeteckningen patentombud, varumärkesombud, mönsterrättsombud eller ombud för industriellt rättsskydd. Auktoriserade ombud bistår och företräder sina kunder i skyddet och försvaret av industriella rättigheter.

För att få beviljas auktorisation av nämnden för ombud för industriellt rättsskydd krävs bland annat avlagd ombudsexamen. Det föreslås att den nuvarande tidsbundna auktorisationen av ombud för industriellt rättsskydd slopas och att auktorisationerna ska gälla tills vidare. Ekonomiutskottet välkomnar förslaget, eftersom ändringen minskar myndigheternas arbetsbörda, förenklar regleringen och främjar näringsfriheten.

Auktoriserade ombud omfattas av det lagstadgade tillsynssystemet, och nämnden för ombud för industriellt rättsskydd svarar för uppgifterna i anslutning till både auktorisationen och tillsynsförfarandet. Patent- och registerstyrelsen har med stöd av den gällande lagen rätt att hos auktoriserade ombud ta ut en tillsynsavgift på 250 euro som används för att täcka kostnader för verksamheten vid nämnden för ombud för industriellt rättsskydd. Tillsynsavgiften har inte höjts en enda gång sedan 2014 då nämnden inrättades. Ekonomiutskottet förordar förslaget att höja tillsynsavgiften till 300 euro.

Det föreslås att överklagande av marknadsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen i sanktionsärenden som omfattas av lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd ska kräva besvärstillstånd. I fortsättningen krävs det alltså besvärstillstånd för överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen i fråga om alla beslut som fattats med stöd av lagen om ombud för industriellt rättsskydd. Ekonomiutskottet välkomnar att bestämmelserna om ändringssökande harmoniseras.

I ett sakkunnigyttrande föreslås det också att det övervägs att sökande av ändring i beslut som gäller ombudsexamen och auktorisation i fortsättningen ska koncentreras till marknadsdomstolen eller Helsingfors förvaltningsdomstol. Av propositionen (s. 12–13) framgår att man i samband med beredningen har granskat olika alternativ för genomförande av ändringssökandet och kommit fram till att det inte framkommit tillräckliga grunder för att koncentrera nämnda besvärsärenden. Ekonomiutskottet anser det inte ändamålsenligt att i detta skede föreslå att lagen ändras till denna del.

DETALJMOTIVERING

20 §. Ändringssökande. Enligt det föreslagna 1 mom. ska besvär över Patent- och registerstyrelsens beslut om tillsynsavgift i fortsättningen anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets ändringssökanden har sin hemort, i stället för hos Helsingfors förvaltningsdomstol som i nuläget. Enligt uppgifter till utskottet har avsikten dock inte varit att ändra nuläget. Utskottet föreslår därför att paragrafen kompletteras med ett nytt 2 mom. som motsvarar det gällande 2 mom.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

> *Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 142/2026 rd med ändringar.* ***(Utskottets ändringsförslag)***

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (22/2014) 6, 14 och 18–20 § som följer:

6 §

Förfarandet för ansökan om och beviljande av auktorisation

Om en sökande uppfyller behörighetsvillkoren enligt 5 § ska nämnden för ombud för industriellt rättsskydd bevilja sökanden auktorisation.

Ansökan om auktorisation lämnas in till nämnden för ombud för industriellt rättsskydd. Till ansökan om auktorisation ska på begäran fogas behövlig utredning om att behörighetsvillkoren enligt 5 § 1 mom. är uppfyllda.

Över auktorisation utfärdas det ett intyg. Närmare bestämmelser om innehållet i intyget får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Indragning av auktorisation

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd ska dra in auktorisationen, om ett ombud
1) skriftligen begär indragning av auktorisationen, eller
2) inte inom rimlig tid har betalat den tillsynsavgift som anges i 19 § 2 mom. efter att ha fått en anmärkning om saken.

Om auktorisationen av ett ombud har dragits in med stöd av 1 mom., kan auktorisationen på begäran återställas förutsatt att sökanden fortfarande uppfyller de behörighetsvillkor som anges i 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten. För att auktorisationen ska kunna återställas i ett fall som avses i 1 mom. 2 punkten i denna paragraf förutsätts det att sökanden har betalat de tillsynsavgifter som förfallit till betalning inom tre år från det att auktorisationen drogs in.

18 §

Ombudsregister

För tillsynen över auktoriserade ombuds verksamhet samt för att säkerställa att de som är i behov av tjänster på området för industriellt rättsskydd kan försäkra sig om att auktorisationen är giltig ska nämnden för ombud för industriellt rättsskydd föra ett register över auktoriserade ombud.

I ombudsregistret antecknas namnet, personbeteckningen, hemkommunen, hemadressen och arbetsadressen för auktoriserade ombud samt uppgifter om godkänd ombudsexamen eller ombudsexamina och tidpunkten för avlagd examen, tidpunkten för beviljande av auktorisation, indragning av auktorisationen med stöd av 14 § 1 mom. samt om påföljder som påförts ett ombud med stöd av 15 eller 16 §. Uppgifterna bevaras i registret varaktigt.

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får nämnden för ombud för industriellt rättsskydd via ett elektroniskt datanät publicera uppgifterna om auktoriserade ombuds namn, hemkommun och arbetsadress. Uppgifterna ska utplånas utan oskäligt dröjsmål, om auktorisationen dras in med stöd av 14 § eller återkallas genom ett lagakraftvunnet beslut. Ett auktoriserat ombud har dock rätt att förbjuda att uppgifterna om honom eller henne publiceras.

19 §

Avgifter

För deltagande i ombudsexamen, anteckning i ombudsexamensregistret och ombudsregistret samt för beviljande av auktorisation ska det betalas en avgift vars grunder fastställs i lagen om avgifter för patent- och registerstyrelsens prestationer (1032/1992) och de författningar som utfärdats med stöd av den.

Patent- och registerstyrelsen har dessutom rätt att hos auktoriserade ombud ta ut en tillsynsavgift på 300 euro som används för att täcka kostnader för verksamheten vid nämnden för ombud för industriellt rättsskydd. Tillsynsavgift ska betalas för det år då ombudet beviljas

auktorisation enligt denna lag och dessutom för varje kalenderår vid vars ingång auktorisationen är i kraft.

20 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras i fråga om beslut som nämnden för ombud för industriellt rättsskydd har fattat och genom vilka deltagande i ombudsexamen förvägras, ombudsexamen underkänns eller ansökan enligt 6 § 2 mom. om beviljande av auktorisation avslås ~~samt i fråga om beslut om tillsynsavgift som Patent- och registerstyrelsen har fattat~~. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Omprövning av ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat i ett ärende som gäller tillsynsavgift får begäras hos Patent- och registerstyrelsen. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. I beslut som har fattats med anledning av en begäran av omprövning får ändring sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Den som av skäl som anges i 15 § eller 16 § 3 mom. tilldelats varning eller anmärkning eller vars auktorisation dragits in av skäl som anges i 14 § 1 mom. 2 punkten eller återkallats av skäl som anges i 16 § 1 mom. har rätt att överklaga beslutet genom besvär hos marknadsdomstolen. Marknadsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 9.10.2026

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Pauli Aalto-Setälä saml
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedew saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Timo Harakka sd
medlem Pertti Hemmilä saml
medlem Antti Kangas saf
medlem Hilkka Kemppi cent
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.